

РЕШЕНИЕ

№ 13887

гр. .. 02.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 71 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ДАНИЕЛА Г. ШАНОВА

при участието на секретаря ИВА ИВ. ИВАНОВА
като разгледа докладваното от ДАНИЕЛА Г. ШАНОВА Гражданско дело № 20211110127574 по описа за 2021 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по иск с правна квалификация чл. 405, ал. 1, във вр. с чл. 108, ал. 1, т. 1 КЗ

Ищецът „Б“ ЕООД претендира от ответника ЗАД „А“ сумата 3593,65 лв. с ДДС, представляваща обезщетение за имуществени вреди, дължимо по договор за имуществено застраховане „Каско на МПС“ на лек автомобил „М ...“ с ДК № ***** за застрахователно събитие – ПТП на паркинг, настъпило на 20.06.2020г., при което са нанесени увреждания на застрахования при ответника автомобил. Претендира и присъждане на законната лихва от завеждане на исковата молба в съда до окончателното плащане и разноските за производството.

Ответникът в срока по чл. 131 ГПК е подал писмен отговор, в който оспорва иска по основание и по размер. Оспорва механизма на ПТП и причинно-следствената връзка между увредените детайли и описаното в исковата молба събитие. Оспорва размера на претенцията като прекомерно завишен, както и активната процесуална и материално-правна легитимация на ищеца. Ответникът оспорва иска с доводи, че имало пълно противоречие между твърдения механизъм на настъпване на произшествието и получените имуществени вреди по увреденото превозно средство, т.е. бил налице изключен риск съгласно т. 16 вр. т. 16.22 от Общите условия към сключената застраховка, както и че било налице неизпълнение на задължения по застрахователния договор от застрахования. Поддържа, че ищецът не изпълнил задължението си по договора да докаже причинната връзка между механизма на ПТП и твърдените от него вреди. Твърди, че посоченият механизъм не съответствал на

уврежданията по застрахованото МПС. При тези твърдения иска съдът да отхвърли предявения иск и присъди направените по делото разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и съобразно чл. 235, ал. 2 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възразженията на ответника, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно [чл. 405, ал. 1 КЗ](#) при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок. Срокът не може да е по-дълъг от срока по чл. 108, ал. 1 – 3 или 5 КЗ.

В тежест на ищеца е да установи наличието на валидно застрахователно правоотношение, настъпването на застрахователно събитие, което е в причинно-следствена връзка с причинените щети на застрахованото имущество, вида и размера на тези щети.

Ответникът, от своя страна, носи тежестта за доказване на противопоставените възразжения с цел оборване на заведения иск. В тежест на ответника е също да докаже, че клаузите, на които се позовава в отказа за изплащане на застрахователно обезщетение, са част от съдържанието на общите условия, при които е сключен договора за имуществено застраховане, както и обстоятелствата, които предпоставят приложението на тези клаузи.

С договора за застраховка застрахователят се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати на застрахования или на трето ползващо се лице застрахователно обезщетение. Договорът се сключва в писмена форма като застрахователна полица или друг писмен акт и има следните задължителни реквизити: данни за страните; предмета на застраховката; покрития риск; срока на договора, както началото и края на застрахователното покритие; застрахователната сума и застрахователната премия; дата и място на издаване; подписите на страните.

Предмет на имуществено застраховане може да бъде всяко право, което за застрахования е оценимо в пари, като сумата, срещу която се застрахова имуществото не може да надвишава действителната му стойност. За действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същото качество. При настъпване на застрахователното събитие, застрахователят е длъжен да плати застрахователното обезщетение в посочения в чл. 405, ал. 1 КЗ срок. Обезщетението трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието.

За да се ангажира отговорността на застрахователя, следва да се установи по безспорен начин: 1. наличие на осъществен застрахователен риск, в резултат на което са били причинени имуществени вреди на застрахования; 2. щетата да е настъпила по време на действието на валидно сключен договор за застраховка; 3. договорната отговорност да представлява предвиден и покрит застрахователен риск; 4. застрахованият да е изправната страна в застрахователното правоотношение, което означава да е изпълнил задълженията си по договора, включително и уведомяване на застрахователя в съответствие със законовите изисквания, респективно Общите условия на договора.

В конкретния случай съдът намира посочените предпоставки да са налице, при

следните мотиви:

При съвкупната преценка събрания доказателствен материал по делото се установява, че л.а. „М ...” с ДК № ***** е бил предоставен за ползване на П В С в качеството му на ...ополучател по сключен договор за финансов ... с ...одател „М ...“ ЕАД. Няма спор, а и от приетата застрахователна полица и застрахователен сертификат към нея се установява, че процесният автомобил е обект на договор по застраховка „Каско“, сключен между ...одателя и ответника, с период на застрахователното покритие към датата на процесното ПТП – 20.06.2020г. Със заплащане на първата вноса от застрахователната премия, /за което липсва спор между страните/, и съгласно на [чл. 351, ал. КЗ](#) и уговорките между страните по договора, застрахователят е започнал да носи риска по застраховката, съответно е започнало застрахователното покритие. Общите условия са получени от застрахования и той е декларирал, че е запознат с тях и ги приема, поради което същите го обвързват.

Застраховка Каско е сключена при клауза „Пълно каско“ от Общите условия, по която застрахователят носи риска от настъпване на пълна или частична повреда на автомобила, причинена от рисковете, посочени в клаузата, сред които и сблъскване с и/или удар от други физически тела /в случаите, когато това не е ПТП/, злоумишлени действия на трети лица /вандализъм/ - т.т. 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4 от ОУ.

Не се спори, а и от събраните по делото доказателства се установява, че по време на действие на застрахователния договор е настъпило твърдяното от ищеца събитие – нанесени увреждания в предната част на автомобила – предна броня, кора и лайсна, за което застрахователя е бил своевременно уведомен съгласно изискванията на Общите условия на застрахователя.

За установяване на факта на твърдяното застрахователно събитие е образувана щета № 0300/20/777/507082.

Представено е писмо от ответното дружество, до ...одателя и до ...ополучателя П В С, с което застрахователя отказал да плати застрахователно обезщетение с мотив, че естеството на уврежданията не кореспондират с декларираното събитие.

Спори се на първо място относно активната материалноправна и процесуалноправна легитимация на ищцовото дружество.

Съдът не споделя така направените възражения на ответника. Съществена особеност на договора за финансов ... е, че рискът от случайното погиване или повреждане на вещта, която е предмет на договора е за ...ополучателя - [чл. 343 ТЗ](#). Като държи сметка за това, разпоредбата на [чл. 384 КЗ](#) предвижда специални правила за застраховка, сключена по повод на ...ово имущество. С разпоредбата на [чл. 384, ал. 2, т. 1 КЗ](#), относно изплащането на обезщетение по застраховка сключена по повод на ...ово имущество е предвидено, че ...ополучателят има права на застрахован, като при частични вреди, каквато е настоящата, обезщетението се изплаща на ...ополучателя, освен ако е договорено вредите да бъдат отстранени в натура, в който случай разносните се заплащат непосредствено на външния изпълнител.

Става ясно, че в случаите по [чл. 384, ал. 2, т. 1 КЗ](#), при частични вреди, когато вредите не са отстранени в натура – какъвто е настоящия случай, законодателят изрично е предвидил материалното право за ...ополучателя да получи застрахователното обезщетение. Активната процесуална легитимация на ...ополучателя за водене на пряк иск срещу застрахователя за плащане на застрахователно обезщетение произтича от изрично предвиденото от законодателя негово материално право, вр. 124, [ал. 1 ГПК](#). Ето защо, когато е налице неизпълнение на задължението на застрахователя за изплащане на застрахователно обезщетение на ...ополучателя, последният има правен интерес да заведе иск срещу застрахователя за да защити материалното си право. Вътрешните уговорки между ...одателя и ...ополучателя по договора за ... относно възможността за цесия на вземане за застрахователно обезщетение не влияят и не дерогират правата на ...ополучателя по [чл. 384, ал. 2, т. 1 КЗ](#).

От приложения договор за цесия от 15.02.2021г., сключен между П В С и „Б“ ЕООД /л.43/ и уведомление за извършена цесия от 30.03.2021г. /л.42/ е видно, че увреденото лице е прехвърлило в полза на ищеца вземането си за застрахователно обезщетение по процесната щета, като е посочено, че общият размер на прехвърленото вземане възлиза на 3593,65 лв. с ДДС по фактура № 1200015172/22.01.2021г., издадена от „С“ ЕООД. Същата е приложена то ищеца по делото и се намира на л. 40.

На второ място спори се между страните по делото относно механизма на получаване на констатираните увреждания, като тезата на ищеца е, че същите са получени, когато автомобилът е бил оставен на паркинг, а ответникът възразява, че тези увреждания не могат да бъдат получени по описания от ищеца начин, като се позовава на разпоредбата на т. 16.22 от Общите условия към сключената застраховка, т.е. спорът по делото е концентриран върху това дали настъпилото събитие принадлежи към кръга от покрити по сключената застраховка рискове или представлява изключен риск, за който ответника не носи отговорност.

По горния спорен въпрос съдът намира следното:

В настоящия случай както застрахователното събитие, така и сключването на процесния договор за застраховка „Каско“ са настъпили при действието на новия Кодекс за Застраховането (ДВ – бр. 102/2015 г., в сила от 01.01.2016 г.). По силата на [чл. 395, ал. 1 КЗ](#), застрахованият е длъжен да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, да спазва предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди и да допуска застрахователя да прави проверки, а съгласно [чл. 395, ал. 3 КЗ](#), при неизпълнение на задължението по ал. 1, застрахователят има право да прекрати застрахователния договор, но само ако не е настъпило застрахователно събитие. Когато такова е настъпило намират приложение разпоредбите на [чл. 395, ал. 4](#) и [ал. 5 КЗ](#). Според [чл. 395, ал. 4, изр. 1 КЗ](#), при настъпването на застрахователно събитие застрахователят може да откаже плащане на обезщетение, ако събитието е следствие от неизпълнение на задължението по ал. 1 и само ако изрично е предвидил това в договора, а в изр. 2 на същата алинея е предвидено, че ако

настъпването на застрахователното събитие е следствие от неизпълнение на задължението по ал. 1, но това неизпълнение не е предвидено като основание за отказ в договора, застрахователят може да намали застрахователното обезщетение съответно на тежестта на неизпълнението. Съгласно [чл. 395, ал. 5 КЗ](#), независимо от ал. 4 застрахователят е длъжен да изплати обезщетение, когато неизпълнението на задължението на застрахования по ал. 1 не е в причинно-следствена връзка с настъпването на застрахователното събитие или е невъзможно определянето на вида или размера на вредата.

Съгласно [чл. 404, ал. 1 КЗ](#) след настъпване на застрахователното събитие застрахователят има право да изисква от застрахования и застраховачия необходимата информация за установяване на фактите и обстоятелствата във връзка със застрахователното събитие или определянето на размера на обезщетението от страна на застрахователя.

Разпоредбата на [чл. 405, ал. 1 КЗ](#) предвижда, че при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок. Срокът не може да е по-дълъг от срока по чл. 108, ал. 1 - 3 или 5.

Съгласно [чл. 408, ал. 1 КЗ](#) застрахователят може да откаже плащане на застрахователно обезщетение при **умишлено** причиняване на застрахователното събитие от застрахования и при неизпълнение от страна на застрахования на задължение по застрахователния договор, което е **значително с оглед интересите** на застрахователя, било е предвидено в закон или застрахователния договор и е довело до настъпване на застрахователното събитие; в други случаи, предвидени със закон. В разпоредбата на [чл. 403, ал. 4 КЗ](#) застрахователят има право да откаже плащането и ако нито застрахованият или застраховачият, нито третото лице по ал. 3 са изпълнили задълженията си в сроковете по ал. 1 и 2 /срок за уведомяване/ с цел да се попречи на застрахователя да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието, или неизпълнението е направило невъзможно установяването им от застрахователя.

В т. 16.22 от Общите условия, приложими към процесния договор като изключен застрахователен риск е посочено несъответствие между декларираното от застрахованото лице и вида и степента на увреждания по застрахования автомобил. Посочената разпоредба по съществото си не представлява изключен застрахователен риск, доколкото неизпълнение на задължението на застрахованото лице да декларира обстоятелствата, при които е настъпило застрахователното събитие касае действия или бездействия при уведомяване на застрахователя, а не такива свързани с настъпване на застрахователното събитие. В [§ 1, т. 3 от ДР на КЗ](#) е дадено легално определение на понятието застрахователен риск и това е обективно съществуващата вероятност от настъпване на вредоносно събитие, възникването на която е несигурно, неизвестно и независимо от волята на застраховачия, застрахования или третото ползващо се лице, а в т. 4 – е дадено определение на „застрахователно събитие“ и това е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователното покритие. В съдържанието на застрахователния договор са посочени изрично за кои рискове се сключва, като са посочени и изключенията. В т.16 от Общите условия са изброени изключени застрахователни рискове, при които за застрахователя не възниква задължение за

заплащане на застрахователно обезщетение. Разпоредбата на т. 16.22 не представлява изключен застрахователен риск, доколкото не представлява обстоятелство, което е вредоносно, а по скоро е уговорено основание за отказ за плащане на застрахователно обезщетение поради неизпълнение на договорни задължения, свързани с уведомяване на застрахователя и невъзможност за установяване на обстоятелствата, при които е възникнало събитието. Следва да се посочи, че в този случай уговореното следва да се разгледа в смисъла, заложен в разпоредбата на [чл. 403, ал. 4 КЗ](#) и да се прецени доколко несъответствието в декларираното и установеното от застрахователя е направено с цел да се попречи на застрахователя да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието.

По делото е разгледано и прието без възражения от страните заключение на САТЕ. Според вещото лице уврежданията по автомобила могат да бъдат причинени в паркирано състояние само, ако е настъпило съприкосновение с твърд подвижен предмет с височина около 0,60-0,70 м. /отговор на втора задача/; от друга страна според вещото лице уврежданията по автомобила могат да бъдат причинени и при движение на автомобила с около 10-15 км/ч и съприкосновение с твърд неподвижен предмет с височина около 0,60-0,70 м. /отговор на трета задача/. При разпита по чл. 200, ал. 2 ГПК в о.с.з. от 21.09.2022г. вещото лице уточнява, че самите деформации са получени при удар с твърд предмет, който е овален и с диаметър 10-15 см, като е възможно това да е всякакъв вид колче, ограждение, част от ограда, пилон и т.н.; уточнява още, че категорично тези увреждания не могат да бъдат получени при удар с друг автомобил. Съдът намира, че въз основа на така приетото заключение на САТЕ не може категорично да се установи дали уврежданията на процесния автомобил от техническа гледна точка са били причинени по време на движението му или при паркирано състояние. От тук не може да се направи извод, че застрахования – праводател на ищеца е твърдял обстоятелства, целящи да въведат в заблуда застрахователя – не са налице конкретни обстоятелства и факти, които да насочват към такова поведение на застрахования. Застрахователят не е доказал, че е налице инсценирано застрахователно събитие или опит за заблуда или премълчаване на действителни обстоятелства от страна на застрахования, който добросъвестно е описал цялата фактология, която му е известна. Тук следва да се отбележи, както вече бе посочено по-горе и че рисковата клауза е „Пълно Каско“ и покрити рискове, освен ПТП са и „сблъскване с и/или удар от други физически тела/в случаите когато това не е ПТП/, както и „Злоумишлени действия на трети лица /вандализъм/“, поради което дори и при деклариране на такъв риск е налице застрахователно покритие, съгласно представените ОУ.

За пълнота следва да се отбележи, че за ангажиране на отговорността на застрахователя е достатъчно наличието на установени увреждания по време на действие на договора. По силата на закон или процесния договор не е необходимо посочването на точен механизъм за настъпване на вредите /логично и житейски обосновано е наличието на случаи като настоящия, в които те са причинени в отсъствието на застрахования – т.е. в паркирано състояние и този механизъм не му е известен и е обективно невъзможно да му бъде известен/, поради което добросъвестното изпълнение от ищеца на облигационните и

процесуалните му задължения да опише действителната фактическа обстановка, не следва да става повод за прилагане на правото в негова вреда. Поради това не следва да се субсумират под гореизброените неизпълнения на законово установени или уговорени с Общи условия по застраховка „Каско“ задължения на застрахования, които да са извършени виновно от него и/или да са значителни с оглед интереса на застрахователя /отделно от това, не се и твърди те да са довели до възникване на застрахователното събитие/, вследствие на което да обуславят законосъобразен отказ за заплащане на дължимото обезщетение.

Следва да се изясни, че процесуалното задължение /доказателствената тежест/ за установяване на съществуващо несъответствие между вида и степента на претендираните увреждания по процесното МПС и декларираното от застрахования събитие в уведомлението за щети принадлежи на ответното дружество. Това правнорелевантно обстоятелство не беше установено от ответника в процеса на доказване по правилата, уредени в чл. 154, ал. 1 ГПК. Ето защо и при приложение на неблагоприятните последици от разпределянето на доказателствената тежест следва да се приеме, че неоснователно застрахователят е отказал на застрахования да бъде заплатено дължимото застрахователно обезщетение за настъпване на покрит застрахователен риск.

По отношение размера на дължимото обезщетение:

Съгласно разпоредбата на [чл. 400, ал. 2 КЗ](#) за възстановителна застрахователна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. В този смисъл е и трайната практика на ВКС, обективирана в постановени решения по реда на [чл. 290 ГПК](#): *пр. решение № 6/02.02.2011 г. по т. д. № 293/2010 г. на ВКС, I т. о.; решение № 206/03.09.2013 г. по т. д. № 107/2011 г. на ВКС, II т. о.; решение № 79/02.07.2009 г. на ВКС по т.д. № 156/2009 г., I т. о.; решение № 235/27.12.2013 г. по т. д. № 1586/2013 г. на ВКС, II т. о.; решение № 115/09.07.2009 г. по т. д. № 627/2008 г. на ВКС, II т. о., решение № 209/30.01.2012 г. на ВКС по т. д. № 1069/2010 г., II т. о., както и в определение № 156/27.03.2015 г. по т. д. № 1667/2014 г. на ВКС, II т. о.*, постановени при действието на КЗ /отм./, но приложими и в настоящия случай, съгласно която за възстановителна стойност се приема стойността на разходите за материали и труд по средна пазарна цена към момента на настъпване на застрахователното събитие, без да се прилага коефициент за овехтяване на увредените части, доколкото по такива цени ще може да се купи вещ от същото качество и количество като увредената вещ.

От заключението на съдебната автотехническа експертиза, прието от съда като компетентно изготвено и неоспорено от страните, се установява, че действителният размер на вредите по л.а. „М ...” с ДК № *****, причинени като пряка и непосредствена последица от процесното ПТП, възлиза на сумата от 3118,33 лв. (средната пазарна цена на материалите и труда, необходими за отстраняване на повредите по автомобила към датата на ПТП с вложени алтернативни части от вносители. Даден е и втори вариант, съгласно който стойността, необходима за възстановяване на уврежданията по процесния автомобил, изчислена на база пазарни цени към датата на ПТП с вложени оригинални нови части, съгл.

представената фактура за извършения ремонт от официалния представител на марката „М“, възлиза на сумата от 3593,65 лв. Съдът възприема като релевантна именно тази стойност, при следните мотиви. При имуществените застраховки, стойността на дължимото застрахователно обезщетение се определя, както следва: ако автомобилът е бил пуснат в експлоатация преди не повече от три години и е бил отремонтиран в официален сервиз на марката (официален фирмен сервиз) – следващото се застрахователно обезщетение е това, за стойността на което е бил отремонтиран автомобилът в официалния фирмен сервиз и която е отразена в издадените от фирмения сервиз във връзка с ремонта фактури; при липса на поне едно от посочените по-горе две условия, тоест - ако автомобилът е бил пуснат в експлоатация преди повече от три години или отремонтирането е станало не в официален сервиз на марката, дължимата застрахователна сума се определя на база средната пазарна цена, тоест - изхожда се от възстановителната стойност на имуществото /в този смисъл и формираната константна съдебна практика/.

В случая по делото са налице данни за извършено отремонтиране на автомобила „С“ ЕООД - оторизиран сервиз за марката „М“ - л.40-41 /на съда е служебно известно, че фирмата „С“ ЕООД е официален вносител на автомобили с марка „М“ на територията на РБългария; това се потвърждава и от заключението на САТЕ/. От заключението по изготвената САТЕ по делото се установява, че увреденият автомобил към датата на застрахователното събитие е бил в експлоатация 2 години, 8 месеца и 22 дни /т.4 от отговор на четвърта задача/. Ето защо, съдът приема, че стойността на дължимото застрахователно обезщетение възлиза на сумата от 3593,65 лв., което съвпада с претендираното от ищеца. Сумата следва да се присъди ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 18.05.2021г. до окончателното плащане.

По отговорността за разноски:

При този изход на правния спор право на разноски има единствено ищецът.

На основание [чл. 78, ал.1 ГПК](#) ответното дружество дължи на ищеца направените разноски, установени в общ размер от 643,75 лв. /заплатени д.т. и адвокатско възнаграждение/.

Така мотивиран, Софийският районен съд,

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗАД А” АД, ЕИК 040638060, със съдебен адрес гр. .. ул. „.....” № ..... – чрез адв. Б., да заплати на „Б“ ЕООД, ЕИК 202635961, със съдебен адрес гр. .. ул. „.....“ № ... – чрез адв. С., на основание чл. 405, ал. 1 КЗ сумата от **3593,65 лв.**, с ДДС, представляваща обезщетение за имуществени вреди, дължимо по договор за имуществено застраховане „Каско на МПС“ на лек автомобил „М ...” с ДК № ***** за застрахователно събитие – ПТП, настъпило на 20.06.2020г., при което са нанесени увреждания на застрахования при ответника автомобил, ведно със законната лихва от завеждане на исковата молба в съда – 18.05.2021г. до окончателното плащане ; както и да

заплати на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **643,75 лв.** - разноси за производството.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано от страните с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от датата от връчването му.

Съдия при Софийски районен съд: _____